

A VOLT CSERKÉSZPARK DÉLI RÉSZÉ HELYI VÉDETT TERÜLET TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE (2024)

1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a területen élő védett növény- és állatfajok által reprezentált, helyi szinten egyedülálló életközösséget.
- 1.2. Őrizze meg a védett és fokozottan védett fajokat, növelje populációik életképességét, különös tekintettel az alábbi megfigyelt védett és Natura 2000-jelölő fajokra: hóvirág (*Galanthus nivalis*), barátposzáta (*Sylvia atricapilla*), csuszka (*Sitta europaea*), erdei pinty (*Fringilla coelebs*), fekete rigó (*Turdus merula*), füsti fecske (*Hirundo rustica*), kis poszáta (*Sylvia curruca*), mezei poszáta (*Sylvia communis*), nagy fakopáncs (*Dendrocopos major*), sárgarigó (*Oriolus oriolus*), Seregély (*Sturnus vulgaris*), vadgerle (*Streptopelia turtur*), vörösbegy (*Erithacus rubecula*), zöld küllő (*Picus viridis*), zöldike (*Carduelis chloris*).
- 1.3. Őrizze meg a regenerálódó természetszerű élőhelyeket, növelje ezek területi kiterjedését, természeti állapotát, a termőhelynek nem megfelelő, nem őshonos, vagy invazív fajokból álló életközösségek területének csökkentése mellett.
- 1.4. Őrizze meg a terület magas biológiai sokféleségét, az élőhelyek mozaikosságát.
- 1.5. Őrizze meg a jellegzetes természetes felszínformákat (a hajdani patakártér, völgytalp eredeti domborzati adottságait).
- 1.6. Biztosítsa a terület további, természetvédelmi célú kutatását és fejlesztését.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A területen lévő természetközeli élőhelyfolt állapotának megőrzése, javítása, a védett növény- és állatfajok egyedszámának, állományának fenntartása, növelése természetvédelmi kezeléssel.
- 2.2. A terület állapotát veszélyeztető hatások mérséklése mentén elsősorban a szomszédos ingatlanokkal kapcsolatos, valamint a földrészleten lévő hajdani kápolna felújításával kapcsolatos műszaki beavatkozások során az élőhelyeket kímélő megoldások választása. Az épület majdani felújítása és hasznosítása során a délnyugati rész nem parkosítható, nem tölthető fel, nem építhető be, hulladéklerakás és az ideiglenes igénybevétel sem megengedett.
- 2.2. Tájédegen növényfajok terjedését meg kell akadályozni, vissza kell szorítani.
- 2.4. Az oktatás és bemutatás lehetőségének biztosítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

- 3.1.1.1. A hajdani patakmenti völgytalp természetközeli morfológiai állapotát meg kell őrizni, feltöltése, mélyítése tilos.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, rekonstrukciója és fejlesztése

- 3.1.2.1 A terület élővilágát, a védett fajok állományát elsősorban az élőhelyek kezelésével, fenntartásával kell megőrizni. Kivételt képez a rontott területrészen, pl. bontandó építmény helyén természetszerű, helyi csapadékgazdálkodást segítő mélyedés, pl. esőkert kialakítása.

3.1.3. Fajok védelme

- 3.1.3.1. A védett növényfajok élőhelyei megőrzendők.
- 3.1.3.2. A védett állatfajok élőhelyeit károsító beavatkozás nem végezhető.
- 3.1.3.3. A lábon álló és földön fekvő holtfát a közlekedést nem gátló, nem veszélyeztető módon helyben kell tartani.
- 3.1.3.4. Az idős fákat meg kell őrizni a hozzájuk kötődő állatfajok (pl. madárfajok, ízeltlábúak, denevérek) védelme miatt is.
- 3.1.3.5. Madárodúk kihelyezése javasolt.

3.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- 3.1.4.1. A terület táj- és kultúrtörténeti értékeinek feltárása, bemutatása szükséges.
- 3.1.4.2. A hajdani kápolna-, későbbi iskolaépület, mint épített kultúrtörténeti érték megőrzése szükséges. Felújítása során az épület jellegét figyelembe kell venni.

3.1.5. Látogatás

- 3.1.5.1. A védett természeti értékek megőrzésére, fenntartására irányuló előírások betartása mellett, a tulajdonos hozzájárulásával, a terület gyalogosan látogatható.
- 3.1.5.2. A területen hulladék elhelyezése tilos. A látogatás során keletkező hulladékot a látogatóknak maguknál kell tartaniuk és el kell vinniük a területről.
- 3.1.5.3. A terület értékeinek bemutatását szolgáló infrastruktúrát úgy kell kialakítani, hogy annak működése, fenntartása ne okozza az élőhelyek zavarását, állapotának romlását (ld. madárfajok költési időszakán kívüli létesítés/fenntartás, taposás mellőzése jó élőhelyeken).
- 3.1.5.4. A területen technikai sport végzése tilos.
- 3.1.5.5. A terület védettségét jelző, valamint használatának szabályairól szóló tájékoztató táblákat a terület megközelítési pontjain mielőbb el kell helyezni, esetenként pótolni kell, tartalmukat szükség esetén felülvizsgálni, kiegészíteni kell.
- 3.1.5.6. A terület értékeiről szóló táblá(ka)t a lehető legkisebb számban, méretben, lehetőleg takarásban, de a célszerűségnek megfelelően kell ki- vagy áthelyezni. Az ismeretterjesztés a kisebb beruházási és fenntartási költségek érdekében okostelefon-alapú is lehet, melyhez a tájban egy-egy QR-kódos állomásjelölő kapcsolódik csupán.
- 3.1.5.7. A látogatásra vonatkozó előírásokat az interneten is elérhetővé kell tenni, a terület értékeinek bemutatása mellett, annak érdekében, hogy a látogató mielőbb értesüljön a látogatási szabályokról is. Tekintettel arra, hogy a terület kicsi, zárt, jelenlegi megközelítése más ingatlanon keresztül, a tulajdonos/kezelő hozzájárulásával történhet, az interneten történő tájékoztatást kell előnyben részesíteni.
- 3.1.5.8 A kijelölt parkolóhely a terület rovására nem bővíthető. A parkolás lehetőségét a meglévő parkolási lehetőségek igénybevételeivel és ajánlásával javasolt biztosítani.

3.1.6. Oktatás és bemutatás

- 3.1.6.1. A terület értékeinek megismerését „virtuálisan” is lehetővé kell tenni: Az interneten be kell mutatni az itt élő növény- és állatfajokat, a táj változását, ideértve az élőhelyek egyediségét és regenerálódását, rehabilitációját. Mindezeket javasolt beépíteni a helyi tantervbe.
- 3.1.6.2. Amennyiben területet bemutató szakvezető biztosítható, a vezetett túrák és foglalkozások lehetőségét javasoljuk. A foglalkozásoknak az élőhelyek kíméletével és legkisebb zavarásával kell járnia.

3.1.7. Kutatás, vizsgálatok

- 3.1.7.1. A terület további alapállapot-kutatása szükséges, a még nem, vagy régen vizsgált taxonokra (pl. kisemlősök, denevérek, ízeltlábúak) vonatkozóan is.
- 3.1.7.2. Öt éven belül (2029-ig) a területkezelés hatásainak változását vizsgálni szükséges, az alapján a természetvédelmi kezelési tervet felül kell vizsgálni, a természeti állapotról rendelkezésre álló adatbázist ki kell bővíteni és közzé kell tenni.

3.1.7.3. Bármely szervezet megbízásából készült kutatási eredményeket az Önkormányzatnak és a DINPI-nek el kell juttatni.

3.1.8. Terület- és földhasználat

3.1.8.1. A kápolna felújítása során a környezet jellegét figyelembe kell venni, a műszaki beavatkozásokat a környezet megóvásával kell végezni, és a felújítás után eredeti állapotában – e természetvédelmi kezelési tervben foglaltaknak megfelelően – vissza kell állítani. A kímélendő, ideiglenesen sem igénybevehető területeket a felújítás megkezdése előtt ki kell jelölni, ott semmilyen deponálás, raktározás sem engedhető meg.

1.1.1.1. 3.1.8.2. Az épület felújítása és hasznosítása során zaj- és fényszennyezést mérsékelni kell, az élővilág zavarásának csökkentése érdekében (pl. téli félévben történő munkavégzés).

1.1.1.2. 3.1.8.3. A területen nem folytatható olyan tevékenység, amely zaj- és fényszennyezéssel jár.

1.1.1.3. 3.1.8.4. A területen ipari, bányászati, mezőgazdasági tevékenység nem végezhető.

1.1.1.4. 3.1.8.5. Út, parkoló csak a hajdani kápolnától északra lévő területrészen alakítható ki.

1.1.1.5. 3.1.8.6. Nem burkolt gyalogösvény az épülettől délre kialakítható.

1.1.1.6. 3.1.8.7. A terület talajvízszintjét csökkentő beavatkozás tilos.

1.1.1.7. 3.1.8.8. A csapadékvizeket (ld. hajdani kápolna tetőfelületének felújítása, esetleges burkolatok építése során keletkező csapadékvizek) csak a szennyezésektől mentesen lehet a területre vezetni, szikkasztani.

1.1.1.8. 3.1.8.9. A terület délnyugati, természetközeli részén szennyvizet nem szabad átvezetni, tárolni, szikkasztani.

1.1.1.9. 3.1.8.10. Az inváziós fás vagy lágyszárú növényfajokat mechanikai és/vagy szelektív kémiai módszerek alkalmazásával kell visszaszorítani. A módszer megválasztását mérlegelni szükséges az állomány nagyságára, az utánkezelések és a kezelési eredmény monitorozásának biztosíthatóságára, illetve vizes élőhely közelségére (Dera patak) tekintettel.

1.1.1.10. 3.1.8.11. Az illegális hulladéklerakást meg kell előzni, fel kell számolni.

1.1.1.11. 3.1.8.12. Az illegális fakivágást meg kell előzni.

3.1.9. Természetvédelmi infrastruktúra

3.1.9.1. A terület védettségét jelző táblákat mielőbb ki kell helyezni, szükség esetén pótolni és felújítani szükséges.

3.1.9.2. A természeti értékek bemutatását szolgáló épített és fenntartott elemek (információs táblák, kaszálással, gallyazással fenntartott ösvényszakaszok, festett nyomvonal-jel, pihenőpad) a legkisebb mennyiségben és beavatkozással létesíthetők és üzemeltethetők. Tájba illesztésüket helyük, méretük és anyaguk megválasztásával kell szavatolni. További parkolót a területen belül nem lehet létesíteni, bővíteni.

3.1.9.3. Madárodúk kihelyezése madártani szakértővel történő egyeztetést követően mindenképpen javasolt.

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

3.2.1.1. Szántó művelési ágú területek nem találhatók a tervezési területen.

3.2.2. Gyp (rét és legelő) művelési ágú területek kezelése

3.2.2.1. Rét és legelő művelési ágú területek nem találhatók a tervezési területen.

3.2.3. Szőlő, kert és gyümölcsös művelési ágú területek kezelése

3.2.3.1. Szőlő, kert és gyümölcsös művelési ágú terület nincs a területen.

3.2.4. Nádas művelési ágú területek kezelése

3.2.4.1. Nádas művelési ágú terület nincs a területen.

3.2.5. Erdők kezelése

3.2.5.1. Erdő művelési ágú terület nincs a területen.

3.2.5.2. Haszonfa-termelést szolgáló erdőgazdálkodás nem folytatható. A meglévő erdőfoltot természetvédelmi célokat szolgáló erdőként kell kezelni.

3.2.5.3. Csak a termőhelyre jellemző fás élőhelyek természetszerű fejlesztése, rehabilitációja lehetséges.

3.2.5.4. A tájidegen fa- és cserjefajok fokozatos, élőhelyeket kímélő módon történő eltávolítása szükséges.

3.2.6. Fásított terület művelési ágú területek kezelése

3.2.6.1. A terület fásított, önerdősült fás élőhelyeit az „Erdő művelési ágú területek kezelése” pontban leírtak szerint kell kezelni.

3.2.7. Művelés alól kivett, ill. beépített és beépítésre szánt területek kezelése

3.2.7.1. A tervezési terület művelés alól kivett terület.

3.2.7.2. A beépített területek növelése tilos. A kápolnaépület felújításával és használatával összefüggésben lehetőleg a szomszédos földrészlet parkolóját kell igénybe venni.

3.2.7.3. Az engedéllyel nem rendelkező és funkciójukat veszített épületeket és építményeket el kell bontani.

3.2.7.4. A meglévő épületeket, építményeket tájba kell illeszteni. A hajdani kápolna felújítása a jelleg megőrzése mellett, építésügyi, építészeti szempontok figyelembe vételével történhet.

3.2.7.5. A hajdani kápolna felújítása, hasznosítása a természeti értékek megőrzése mellett lehetséges.